

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็งของประเทศไทย : บริษัทผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออก

Factors Influencing Competitiveness of Frozen Seafood Industry in Thailand: Frozen Seafood Export Company

สุรสิทธิ์ บุญขุนนท์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอาหารทะเลแช่แข็งของประเทศไทย: บริษัทผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออก ใช้แนวทางการวิจัยผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพใช้เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนากรอบแนวคิด การกำหนดสมมติฐาน และโมเดลการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณใช้เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงประจักษ์โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการ ผู้บริหารบริษัทผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกของประเทศไทย จำนวน 71 บริษัท เพื่อระมัดระวังไว้เกี่ยวกับขนาดตัวอย่างจำนวนน้อยในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนข้อค้นพบ และทำสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันความตรงผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยด้านทรัพยากรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการผลิต และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านทางความสามารถในการผลิต (2) ปัจจัยด้านกระบวนการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขัน และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางความสามารถในการผลิต (3) ปัจจัยด้านการบูรณาการเทคโนโลยีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการผลิต และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านทางความสามารถในการผลิต (4) ความสามารถในการผลิตมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขัน และ (5) ความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความสามารถในการผลิต ดังนั้นเพื่อให้อุตสาหกรรมการผลิตอาหารทะเลแช่แข็งของไทยมีความสามารถในการแข่งขัน ควรพัฒนาด้านบุคลากร การบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชี การแสวงหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ การวางตำแหน่งสินค้าในตลาด มุ่งเน้นการประสานงานในองค์กร การใช้ระบบประกันคุณภาพ และความสามารถในการปรับตัวกับความผันผวนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

คำสำคัญ: ความสามารถในการแข่งขัน ความสามารถเชิงพลวัต มุมมองฐานทรัพยากร ความสามารถในการผลิต เทคโนโลยี

Abstract

The researcher employed both quantitative and qualitative research methods. In carrying out the qualitative research phase of this investigation, the researcher conducted in-depth interviews for the sake of collecting data required for framing a conceptual framework, formulating hypotheses and constructing a research model. In the case of the quantitative research phase of this inquiry,

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก โครงการปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

the researcher conducted empirical research through utilizing a questionnaire as a research instrument to collect data from selected entrepreneurs. The subjects were administrators of 71 Thai frozen seafood export companies. As a precaution in view of the small sample size used for analysis, the researcher additionally conducted in-depth interviews in order to gather more capacious data to support research findings. Finally, the researcher conducted focus group discussions to confirm the validity of the findings.

Findings are as follows: (1) The factor of resources exhibited positive direct influence on manufacturing competitive capability and indirect influence on competitiveness via manufacturing competitive capability, (2) The factor of process exhibited positive direct influence on competitiveness and indirect influence via manufacturing competitive capability, (3) The factor of the integration of new technologies exhibited positive direct influence on manufacturing competitive capability and indirect influence on competitiveness via manufacturing competitive capability, (4) Manufacturing competitive capability exhibited positive direct influence on competitiveness, and (5) Competitiveness exhibited negative direct influence on manufacturing competitive capability. Finally, the researcher also provides practical recommendations and issues that should be addressed in future research. To enhance the Thai competitiveness of frozen seafood export companies, these recommendations should be conducted: human capital resource development, accounting and financial management, quality and quantity raw material adequately, product positioning in the market, focused on coordination in organizations, quality assurance, and the dynamic capability.

Keywords: competitiveness; dynamic capability; manufacturing capability; resource based view; technology.

ความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การค้าโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่มีแข่งขันอย่างรุนแรง ปัญหาภาวะต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก เช่น รูปแบบใหม่ในทางการค้าของประเทศคู่ค้า มาตรการกีดกันทางการค้าทั้งด้านธุรกิจที่ต้องอ้างอิงกับตลาด ความปลอดภัยในอาหาร เทคโนโลยีใหม่ ความเป็นพลวัตของธุรกิจและสิ่งแวดล้อม ภาวะโลกร้อนทำให้ผลผลิตอาหารลดลง ราคาพลังงานและวัตถุดิบสูงขึ้น การแข็งตัวของค่าเงินบาท ปัญหาสินค้าด้อยคุณภาพ เป็นต้น (Kaleka, 2002; 2012; Kuuluvainen, 2012) ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบทั้งต้นน้ำจนถึงปลายน้ำของอุตสาหกรรมการผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออก ทำให้มีแนวโน้มต้นทุนสูงตลอดสายการผลิต (นิวัติ สุทธิชัยกุล, วิสุทธิ วีระกุลพิริยะ, ชุตินา ขมวิสัย และ เจริญ เรืองหทัยธรรม, 2551) มีการปรับรูปแบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ (ปณิธาน วัชรานันท์, และคณะ, 2548;

Loch, Chic, & Huchzermeier, 2007) ส่งผลต่อแนวโน้มปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นมาก ซึ่งเป็นอันดับ 4 ของกลุ่มอาหารส่งออกของประเทศ สร้างรายได้ ให้กับประเทศสูงทำให้เกิดวงจรธุรกิจหมุนเวียนทั้งระบบมีบทบาทต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ถึงกระนั้นก็ตีอุตสาหกรรมนี้ก็มีข้อจำกัดบางประการที่แตกต่างไปจากอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น ปัญหาวัตถุดิบขาดแคลนและไม่มีคุณภาพ สุขอนามัยการผลิตที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ขาดแรงงานทักษะฝีมือสูง (ปณิธาน วัชรานันท์ และคณะ, 2548; อาทร พิบูลชนพัฒนา, 2009; Barney, Wright, & Ketchen, 2011; Wan, Hoskisson, Short, & Yiu, 2011) ขาดการบูรณาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน (Morgan & Katsikeas, 1998; Teece, 2007) ที่ช่วยการตรวจสอบกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ

(Kasak & Ozogul, 2009) เพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าในเรื่องความปลอดภัยในอาหารทั้งทางตรงและทางอ้อมต่ออุตสาหกรรมการผลิตอาหารทะเลเพื่อการส่งออกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ASEAN Secretariat, 2010; Morgan & Katsikeas, 1998; Barney et al., 2011)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกของประเทศไทย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกของประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะบริษัทผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกขนาดกลางขึ้นไป โดยมีจำนวนการจ้างงานตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป และมีจำนวนสินทรัพย์ถาวรตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป โดยมีการผลิตสินค้าประเภท กุ้ง หมึก ปลา ทูน่า ซูริมิ หอย ปู แมงกะพรุน กุ้งและอื่น ๆ โดยมีการผลิตในรูปแบบสินค้าดิบ/สด ต้มสุก และสินค้ามูลค่าเพิ่ม ได้แก่ แมริเนท สินค้าพร้อมปรุง สินค้าพร้อมรับประทาน เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1a (H1a): ปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการผลิต

สมมติฐานที่ 1b (H1b): ปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านทางความสามารถในการผลิต

สมมติฐานที่ 2a (H2a): กระบวนการที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 2b (H2b): กระบวนการที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านทางความ

สามารถในการผลิต

สมมติฐานที่ 3a (H3a): ปัจจัยด้านการบูรณาการเทคโนโลยีใหม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการผลิต

สมมติฐานที่ 3b (H3b): ปัจจัยด้านการบูรณาการเทคโนโลยีใหม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านทางความสามารถในการผลิต

สมมติฐานที่ 4 (H4): ความสามารถในการผลิตที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขัน

สมมติฐานที่ 5 (H5): ความสามารถในการแข่งขันที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการผลิต

การทบทวนวรรณกรรมและแนวคิด

ความสามารถในการแข่งขันจะมองที่การจัดการทรัพยากรทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ในองค์กร โดยเป็นความเฉพาเจาะจงและศักยภาพขององค์กรที่กำหนดความสามารถทางธุรกิจกับผลการดำเนินงานการส่งออก นอกจากนี้ยังมีสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรซึ่งมีผลเชิงบวกต่อภาพรวมกับผลการดำเนินงานการส่งออก (Peteraf, 1993; Piercy, Kaleka, & Katsikeas, 1998; Wilden, Gudergan, Nielsen, & Lings, 2013; Wu, 2010)

ฐานทรัพยากรประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่องค์กรเป็นผู้ครอบครอง หรือสามารถควบคุมได้ โดยคุณลักษณะของทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรทางการตลาด เทคโนโลยีระบบการจัดการด้านข่าวสารและสารสนเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ทรัพยากรขององค์กรรวมถึง ทรัพย์สินทั้งหมด ความสามารถขององค์กร กระบวนการขององค์กร คุณลักษณะขององค์กร และความรู้อื่น ๆ ที่ถูกควบคุมโดยองค์กรและนำไปปฏิบัติเป็นกลยุทธ์ได้ การปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการขององค์กร (Amit & Schomoecker, 1993; Barney, 1991; Barney et al., 2011) โดยมีสมรรถนะ หรือความสามารถ หรือทักษะ ความชำนาญขององค์กร ความสามารถในการเปลี่ยนผ่าน โดยมีทุนมนุษย์ที่แตกต่างเป็นกลไกพื้นฐานที่สำคัญสำหรับความสามารถขององค์กร (Hamel & Prahalad, 1994; Hooley, Broderick, & Moller, 1998) ในการเปลี่ยนแปลง ฐานทรัพยากร และกลยุทธ์ในการจัดการขององค์กร

(Barney et al., 2011; Wu, 2010) เช่น การผลิตแบบสลิ (Ohno, 1998; Alukal, 2003; Melton, 2005) ประสานงานความร่วมมือ (Karsak & Ozogul, 2009) การใช้ระบบคุณภาพโดยรวม (มยุรีย์ จัยวัฒน์, 2550; Nada, ElMaraghy, & ElMaraghy, 2007) การจัดการโซ่อุปทาน (Bowersox, Closs, & Cooper, 2010) โดยการนำมาประยุกต์ใช้ประโยชน์เครื่องมือ ได้แก่ RFID (Kim & Sohn, 2009), ERP (Kelle & Akbulut, 2005), EDI (Kobayashi, Takeno, & Sugawara, 2004) และ เทคโนโลยีใหม่ (เช่น Helfat & Winter, 2011; Wan, Hoskisson, Short, & Yiu, 2011) เป็นต้น นอกจากนี้องค์กรต้องพัฒนาความสามารถในการปรับตัวหรือมีความสามารถเชิงพลวัตให้ทันกับความผันผวนของสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Kaleka, 2012; Teece, 2007; Eisenhardt & Martin, 2000) ซึ่งส่งผลต่อการผลิตสินค้า (Penrose, 1980; Downie, 1958) การส่งมอบสินค้าได้ตรงตามกำหนดที่ลูกค้าต้องการ และยังส่งผลต่อผลดำเนินงานขององค์กรในด้านความสามารถในการทำกำไร ส่วนแบ่งตลาด และต้นทุน ซึ่งสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Ambastha & Momaya, 2004, Porter, 1980; 1985; 1990) โดยเฉพาะบริษัทผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออก (ปฏิธาน วัชรานันท์ และคณะ, 2548)

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้แนวทางวิธีหลักนิรนัย (อนุมาน) กับอุปนัย (อุปมาน) (deductive and inductive approach) โดยวิเคราะห์แบบวิธีการรูปแบบผสมผสาน (mixed methods approach) (Creswell & Clark, 2011) ซึ่งเป็นรูปแบบผสมผสานแนวทางวิจัยระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ (Saunders, Lewis, & Thornhill, 2007; Teddlie & Tashakkori, 2009) ประชากรเป็นบริษัทที่ผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออก จำนวน 318 บริษัท (สมาคมแช่เยือกแข็ง, 2553; กรมประมง, 2553) ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มประชากรออกเป็น 2 ชุด เพื่อ (1) ทำการทดสอบเบื้องต้น ก่อนนำไปใช้จริง จำนวน 30 บริษัท และ (2) เพื่อเก็บข้อมูลจริง จำนวน 288 บริษัท ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ขนาดตัวอย่างน้อย (small sample size, $n = 71$) จึงใช้ค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยข้อคำถาม (average

composite score) ให้เป็นกลุ่มของตัวแปร (item parceling) (Bandalos, 2002; Holt, 2004; Little, Cunningham, Shahar, & Widaman, 2002) สำหรับการพัฒนาตัวแปร และโมเดลสำหรับการวิเคราะห์หิววิจัย โดยมีอัตราการตอบกลับ คิดเป็นร้อยละ 24.65

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวชี้วัดของข้อคำถามด้วยมาตรวัดเป็นแบบ Likert scale มี 7 ระดับ (1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 7 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการทำสนทนากลุ่ม ในการตรวจสอบเครื่องมือด้วยความตรงเชิงโครงสร้าง ($n = 71$) พบว่าอยู่ในเกณฑ์ข้อตกลงเบื้องต้น การตรวจสอบความเที่ยงพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าระหว่าง .718 ถึง .969

การวิเคราะห์ข้อมูล (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติ ความถี่ และร้อยละ (2) ระดับความคิดเห็นใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (3) การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นโดยพิจารณาค่าความเบ้ และค่าความโด่ง โดยแปลงค่าความเบ้ และค่าความโด่งให้อยู่ในรูปของค่าความเบ้มาตรฐาน และค่าความโด่งมาตรฐาน และในการศึกษานี้เก็บข้อมูลได้ขนาดตัวอย่างมีจำนวนน้อย ดังนั้น มีโอกาสที่ตัวแปรบางตัวอาจมีทั้งการแจกแจงแบบปกติและไม่ปกติ ซึ่งเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งในการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ระวังในการวิเคราะห์ (precaution) และ (4) การวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) เพื่อศึกษาผลเชิงสาเหตุของตัวแปรอิสระแต่ละตัวทั้งผลทางตรงและทางอ้อม (ศิริชัย กาญจนาวาสี, 2550; สุภมาส อังคุโชติสมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชชัญญ์ ภิญโญภาณุวัฒน์, 2552; Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2010) และ (5) การวิเคราะห์องค์ประกอบ และหาค่าความเที่ยง และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงแบบรวมศูนย์ และความตรงแบบแตกต่างกัน และตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลให้ตรงตามข้อกำหนดการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยการตรวจสอบการกระจายข้อมูล และความแปรปรวนที่สม่ำเสมอ (Bagozzi, 2010; Iacobucci, 2010; Hair et al., 2010)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 50 ล้านบาท มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 ด้านข้อมูลกิจการส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินธุรกิจการผลิตอาหารทะเลแช่แข็งส่งออกมากกว่า 20 ปี มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 และส่วนใหญ่มียอดขายน้อยกว่า 101 ล้านบาทต่อปี มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 ผลการดำเนินงานในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ ส่วนใหญ่มีอัตราตอบแทนเฉลี่ยต่อยอดขาย เพิ่มขึ้น 1-10 % มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 ส่วนใหญ่มีอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยต่อการลงทุนลดลง 1-10 % มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 และส่วนใหญ่มีอัตราการของต้นทุนเพิ่มขึ้น 1-10 % มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 57.70 จำนวนด้านการบูรณาการใช้เทคโนโลยีใหม่และการประยุกต์ใช้ประโยชน์ด้านการใช้เทคโนโลยีการวางแผนทรัพยากรองค์กรปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่มีการใช้จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 73.20 การใช้เทคโนโลยีบังคับด้วยคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่มีการใช้จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 91.50 และการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่มีการใช้จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 (2) ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยทรัพยากร กระบวนการ และความสามารถในการผลิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ส่วนการบูรณาการเทคโนโลยีใหม่ ปัจจัยภายนอก และความสามารถในการแข่งขันพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และ (3) การแจกแจงของตัวแปรเป็นการแจกแจงแบบปกติ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงเกินไป

ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

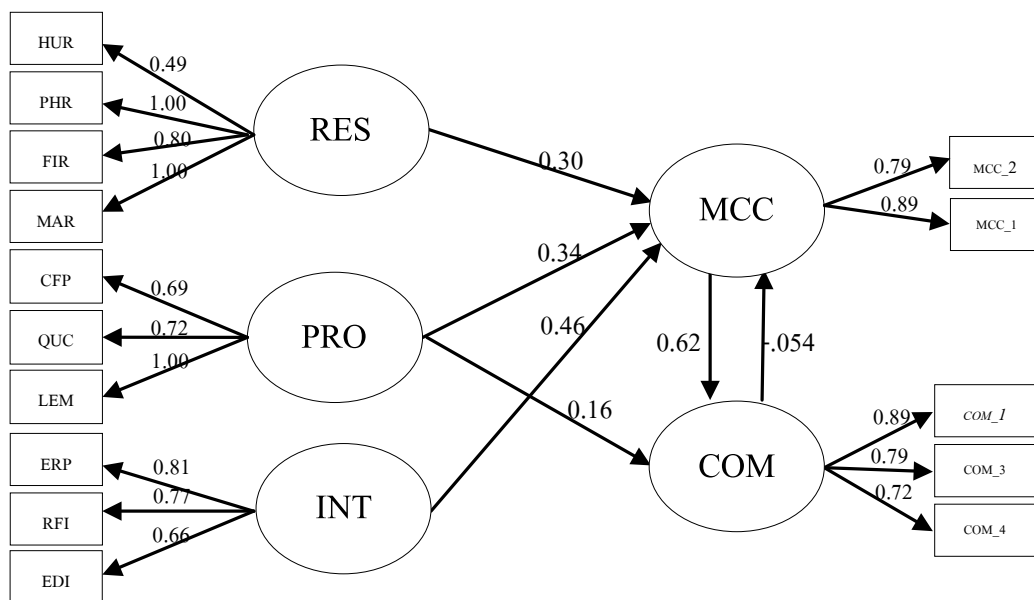
1. ผลการวิเคราะห์โมเดลวัดของปัจจัยทรัพยากร กระบวนการ และการบูรณาการเทคโนโลยีใหม่ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบพหุองค์ประกอบ สำหรับตัวแปรทั้งสามกลุ่มพบว่า (1) ปัจจัยทรัพยากร (RES) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานของทรัพยากรมนุษย์ (HUR) เท่ากับ 0.56 ทรัพยากรทางกายภาพ (PHR) เท่ากับ 0.72 ทรัพยากร

ทางการเงิน (FIR) เท่ากับ 0.82 และทรัพยากรทางการตลาด (MAR) เท่ากับ 0.86 (2) กระบวนการ (PRO) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของการประสานงานความร่วมมือ (CPF) เท่ากับ 0.72 คุณภาพโดยรวม (QUC) เท่ากับ 0.68 และการผลิตสินค้า (LEM) เท่ากับ 0.43 และ (3) การบูรณาการเทคโนโลยีใหม่ (INT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของการวางแผนทรัพยากรองค์กร (ERP) เท่ากับ 0.78 เทคโนโลยีซึ่งบังคับด้วยคอมพิวเตอร์ (RFI) เท่ากับ 0.76 และการสืบเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (ELI) เท่ากับ 0.68 โดยที่ (1) โมเดลทั้งสามมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-square ทหารด้วยค่าองศาอิสระ (χ^2/df) เท่ากับ 1.15 RMSEA เท่ากับ 0.047 CFI เท่ากับ 0.98 และค่า NNFI เท่ากับ 0.97 และ (2) ผลการวิเคราะห์การตรวจสอบและยืนยันโมเดลทั้งสามมีความเป็นอิสระต่อกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.57 ถึง 0.91 t-value มีค่าระหว่าง 5.41 ถึง 12.81 อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดความสามารถในการผลิตและความสามารถในการแข่งขันด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบบพหุองค์ประกอบสำหรับตัวแปรทั้งสองกลุ่มพบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละค่าแตกต่างกันจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบคะแนนมาตรฐานของการส่งมอบสินค้าที่มีคุณภาพตรงตามข้อกำหนด (MCC_2) เท่ากับ .90 ประสิทธิภาพต้นทุน (MCC_1) เท่ากับ 0.77 ความสามารถในการทำกำไร (COM_1) เท่ากับ .84 ส่วนแบ่งตลาด (COM_3) เท่ากับ 0.82 และต้นทุน (COM_4) เท่ากับ 0.75 ตามลำดับ โดยที่ (1) โมเดลทั้งสองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-square ทหารด้วยค่าองศาอิสระ (χ^2/df) เท่ากับ 0.94 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 CFI เท่ากับ 1.00 และค่า NNFI เท่ากับ 1.00 และ (2) ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงพบว่า ตัวแปรแฝงมีความเป็นอิสระต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.32 และ t-value เท่ากับ 2.12 อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกของประเทศไทย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยมีค่า Chi-square เท่ากับ 95.92 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่า p-value เท่ากับ 0.071 ค่าองศาอิสระ เท่ากับ 77 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.059 ค่า p-value เท่ากับ 0.071 ค่า CFI เท่ากับ 0.96 และ NNFI มีค่าเท่ากับ 0.94 ดังภาพ 1

(5) การบูรณาการเทคโนโลยีใหม่มีอิทธิพลทางตรงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ (6) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันโดยผ่านความสามารถการผลิต และ (7) ความสามารถในการผลิตมีอิทธิพลทางตรงต่อเชิงบวกความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ (8) ความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความสามารถในการผลิตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

Chi-Square = 95.92, df = 77, p-value = 0.071, RMSEA = 0.059, CFI = .96, NNFI = .94

ภาพ 1 โมเดลเชิงสาเหตุในรูปคะแนนมาตรฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกของประเทศไทย

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลและสมมติฐานการวิจัยพบว่า ปัจจัย (1) ทรัพยากรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 และ (2) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันโดยผ่านความสามารถในการผลิต (3) ปัจจัยกระบวนการมีอิทธิพลทางตรงมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านความสามารถในการผลิต

การวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัยโดยสมมติฐานการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจำนวน 7 ประเด็น และปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยจำนวน 1 ประเด็น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยทรัพยากรเป็นปัจจัยที่สำคัญโดยมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Amit & Schoemaker (1993), Barney (1991), Teece (2007),

Wan et al. (2011), Wernerfelt (2010), และ Wilden et al. (2013) ที่ว่า การมีหรือการครอบครองทรัพย์สินมีความสามารถในการใช้งาน และมีการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อการผลิตสินค้าสำหรับการส่งออกของบริษัทสามารถเอื้ออำนวยต่อความสำเร็จของรายได้เปรียบต้นทุน และในกระบวนการผลิตตามคุณลักษณะของทรัพย์สินนั้น ๆ โดยการใช้เทคโนโลยี ระบบการจัดการสารสนเทศ สินทรัพย์ทางการเงิน และทางกายภาพ ทรัพย์สินทางปัญญา และทรัพย์สินทางการตลาด เป็นตัวขับเคลื่อนในกระบวนการผลิต ผลลัพธ์ที่ได้จะสร้างความสามารถทางธุรกิจในการผลิตสินค้าโดยตรงทั้งในด้านความยืดหยุ่น ตอบสนองลูกค้าได้ดี ในด้านการส่งมอบสินค้าที่มีคุณภาพทันเวลาตามกำหนด และด้านการมีประสิทธิภาพของต้นทุนในการผลิตซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ว่า การมีทรัพย์สินที่เข้มแข็งทั้งความพร้อมเพรียงและเพียงพอ เช่น การมีพนักงานที่มีสมรรถนะสูง มีวัตถุดิบที่มีคุณภาพ และปริมาณเพียงพอในการผลิตสินค้า และมีสภาพทางการเงินที่คล่องตัวก็จะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการผลิตอาหารทะเลแช่แข็งเพื่อการส่งออกได้อย่างเข้มแข็ง

2. ปัจจัยด้านทรัพย์สินที่มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขันโดยผ่านความสามารถการผลิต ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Barney (1991), Barney et al. (2011), Fahy, Farrelly, & Quester (2004), Galbreath (2005), Morgan, Vorhie, & Schlegelmilch (2006), และ Teece (2007) ที่ว่า ทรัพย์สินขององค์กรที่ถูกนำเข้าสู่กระบวนการผลิตและถูกทำให้เปลี่ยนไปเป็นสินค้าและบริการสุดท้ายจะส่งผลต่อการสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กรให้เพิ่มขึ้นในด้านขีดความสามารถในการทำกำไร เมื่อผลิตสินค้าที่มีต้นทุนต่ำที่เนื่องมาจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ มีการส่งมอบสินค้าที่มีคุณภาพทันเวลาตามกำหนด สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการว่า การที่มีทรัพย์สินที่เข้มแข็งได้แก่ ทรัพย์สินทางปัญญา ทรัพย์สินทางกายภาพ และทรัพย์สินทางการเงินจะส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการผลิตทำให้การผลิตสินค้ามีความเข้มแข็งส่วนทรัพย์สินทางการตลาดจะมีผลต่อผลดำเนินการมากกว่า ซึ่งจะทำให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้

3. กระบวนการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ความสอดคล้องกับการวิจัยของ Jongwanich, (2009), Melton (2005), Shee and Ashwini (2006), Wan et al (2011), และ Yang, Hong, & Modi (2011) ที่ว่า กระบวนการทำให้องค์กรเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และผลดำเนินการขององค์กรที่ประกอบด้วย การประสานงาน ความร่วมมือ ระบบคุณภาพโดยรวม และการผลิตแบบลีน เพื่อช่วยในการสนับสนุนความสามารถในการผลิตให้ได้สินค้าทั้งมีคุณภาพและปริมาณมีต้นทุนที่เหมาะสมส่งมอบสินค้าได้ทันตามกำหนดจึงส่งผลโดยตรงต่อผลดำเนินการของธุรกิจองค์กร สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการที่ว่า กระบวนการจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันในด้านต้นทุน และส่วนแบ่งตลาด เพราะโรงงานส่วนมากต้องส่งสินค้าไปแข่งขันกับประเทศคู่แข่งกันไปยังประเทศคู่ค้า เช่น สหรัฐอเมริกา สินค้าที่ส่งไปต้องมีคุณภาพดี มีระบบประกันคุณภาพ และราคาที่ยอมรับได้

4. กระบวนการมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านทางความสามารถในการผลิตพบว่า มีความสอดคล้องกับการวิจัยของ วรนนท์ สุวรรณปิฎกกุล และชุตินา ไวศรายุทธ. (2554), Ruiz-Ortega (2008), Su, and Yang (2010), Teece (2007), และ Yang et al. (2011) ที่ว่า กระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลดำเนินการซึ่งเป็นความสามารถขององค์กรในการวางแผนร่วมกัน การมีระบบคุณภาพและมีมาตรการการผลิตแบบลีนในกระบวนการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ ที่ผู้ประกอบการกลุ่มนี้จะตระหนักถึงคุณภาพ และความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ตั้งแต่วัตถุดิบจนถึงผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการดำเนินการด้านประสิทธิภาพของต้นทุนต่อหน่วยการผลิตที่ต่ำ มีความยืดหยุ่น สามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามกำหนดการส่งมอบ ทำให้องค์กรมีขีดความสามารถในการผลิตและมีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นด้านการเพิ่มส่วนครองตลาดและกำไร สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการที่ว่า ปัจจัยกระบวนการจะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันประมาณร้อยละ 10-20 และจะส่งผลต่อความสามารถในการผลิตโดยตรงถึงร้อยละ 80-90

5. การบูรณาการเทคโนโลยีใหม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Ruiz-Ortega (2010), Su and Yang (2010), และ Teece, Pisano, and Suen (1997) ที่ว่า ความสามารถของเทคโนโลยีเป็นประโยชน์และสามารถที่ส่งผลโดยตรงไปยังผลดำเนินการที่เกี่ยวข้องในด้านพัฒนาสินค้า กระบวนการผลิต และประสิทธิภาพในการใช้อำนวยต่อการปฏิบัติการ โดยถูกนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุความได้เปรียบในการแข่งขันในอุตสาหกรรมอย่างมีนัยสำคัญทั้งด้านผู้นำต้นทุน ด้านความแตกต่าง และการมุ่งเน้นเฉพาะซึ่งกลยุทธ์ในการแข่งขันจะมีอิทธิพลต่อทรัพยากรของบริษัทและความสามารถขององค์กร ต่อการใช้ความสามารถด้านเทคโนโลยีในด้านเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตสินค้า ด้านโลจิสติกส์ และ/หรือ เพิ่มขนาดการผลิต เป็นการปรับปรุงด้านคุณภาพสินค้า การเพิ่มคุณลักษณะและคุณค่า (Porter, 1980; 1985) ทั้งนี้การบูรณาการด้านความสามารถของเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพสินค้าและผลดำเนินงานและเป็นการเสริมแรงเชิงบวกคุณภาพ

6. การบูรณาการเทคโนโลยีใหม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสามารถในการแข่งขันผ่านทางความสามารถในการผลิตมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ Ruiz-Ortega (2010), Su and Yang (2010), Teece et al. (1997), และ Üstündağ and Tanyas (2009) ที่ว่า การบูรณาการเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อประสิทธิภาพความสามารถในการผลิตสินค้า เช่น การใช้เทคโนโลยีการวางแผนทรัพยากรองค์กร การใช้ RFID และ EDI ในกระบวนการผลิตสินค้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ระบบตรวจสอบคุณภาพสินค้าและทำให้มีต้นทุนในการปฏิบัติงานลดลง ทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรเพิ่มขึ้นนำไปสู่ความได้เปรียบในการแข่งขันซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการที่ว่า การบูรณาการใช้เทคโนโลยีใหม่ด้าน ERP, RFID, และ EDI ช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตหรือการปฏิบัติงาน โดยพนักงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าถึงข้อมูล ประกอบกับการตัดสินใจในการทำงาน ลดรอบเวลาในการผลิต ลดการสื่อสารน้อยลง ช่วยในการวางแผนการทำงาน ช่วยให้มีความสะดวก ช่วยลดขั้นตอนการทำงาน

และทำให้ต้นทุนลดลง และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศที่แม่นยำ รวดเร็วกับลูกค้าทำให้ลูกค้ามองว่าเป็นความจริงใจ มีความเป็นมืออาชีพ ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจในการโต้ตอบกลับที่ดี และส่งผลให้เกิดการเชื่อใจในการทำธุรกิจซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน

7. ความสามารถในการผลิตมีอิทธิพลทางตรงต่อเชิงบวกความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 งานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัย Barney et al. (2011), Camison and Villar-Lopez (2014), Kabagambe, Ogutu, & Munyoki, (2012), Wan et al. (2011), Wilden et al. (2013), และ Wu (2010) ที่ว่า ความสามารถขององค์กรเป็นการจัดการที่ทำให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน อันเกิดจากการระดมทรัพยากร และกระบวนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ โดยมีตัวกลางที่เป็นความสามารถของเทคโนโลยีใหม่ทำให้องค์กรมีศักยภาพในการนำทรัพยากรมาใช้ประโยชน์โดยนำมาพัฒนาร่วมกัน และเปลี่ยนแปลงทรัพยากรเหล่านี้ด้วยสมรรถนะในกระบวนการผลิตสินค้า ด้วยการสร้างคุณค่าในการนำเสนอสินค้าเพื่อการส่งออก และความสามารถในการผลิตที่เพิ่มขึ้น เช่น คุณภาพสินค้าตรงตามกำหนด มีความยืดหยุ่นในการผลิต ต้นทุนผลิตภาพต่ำ และการส่งมอบที่รวดเร็ว และตรงตามกำหนด (Grobler & Grobner, 2006) นำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจขององค์กรเพื่อวางตำแหน่งในการแข่งขัน (Porter, 1985) ด้วยความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

8. ความสามารถในการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อความสามารถในการผลิต อย่างไรก็ตามมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้หลักการที่อธิบายเหตุและผลดังกล่าว (plausible explanation) ความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Barney et al. (2011), Santos-Vijand, Lopez-Sanchez, & Trespalacios (2012), Wan et al. (2011), และ Wu (2010) ที่ว่า องค์กรต้องมีความพร้อมและมีความสามารถเชิงพลวัตในด้านการควบคุม ครอบครองทรัพยากรที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัว มีความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า และการที่องค์กรสามารถเรียนรู้ถึงความเป็นพลวัตของสิ่งแวดล้อม (Eisenhardt & Martin, 2000; Teece, 2007) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ที่ผู้บริหารต้องตระหนักที่จะต้องทำให้องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขัน องค์กรจะต้องพัฒนาปรับปรุงทุกด้านให้ผสมผสานเข้ากันระหว่างทรัพยากร

กระบวนการ และบุคลากร โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้อย่างมีคุณภาพ รวดเร็ว และยืดหยุ่นทั้งด้านความสามารถในการผลิต โดยความผันผวนของสิ่งแวดล้อมที่สูงมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความสามารถในการเรียนรู้ขององค์กรด้านคุณภาพสินค้า และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับขนาดขององค์กรในด้านประสิทธิภาพทั้งในด้านการผลิตสินค้าและความได้เปรียบในการแข่งขัน กระบวนการครอบครอง รวบรวมทรัพยากร ได้มีการนำไปปฏิบัติสำหรับการกระจายสินค้า และความเหมาะสมของการมีกำไรร่วมกันได้จากทรัพยากร โดยการต่อรองของผู้บริหารอาจช่วยได้ถึงความเหมาะสมของการแบ่งปันความไม่สมส่วนกันของการใช้ประโยชน์จากผลตอบแทนจากทรัพยากรในการผลิต สอดคล้องกับ การศึกษาของ Frosmann (2004), Ambler, Styles, and Xiucun (1999) และ Wilden et al. (2013) ที่ว่า ความเป็นพลวัตมีอิทธิพลเชิงลบเชิงตรงต่อยอดขาย แต่ไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะ การขาดความเอาใจใส่รับผิดชอบต่อบริบทของการพึ่งพา (context-dependencies) การช่วงชิงของความสามารถเชิงพลวัตซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนและสามารถนำไปสู่การขาดทุนได้ ความเป็นพลวัตทางการตลาดมีผลต่อรูปแบบงานประจำ มีนัยสำคัญของการทำงานที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรสำหรับการผลิตสินค้า และความได้เปรียบในการแข่งขันซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลที่มาจากบุคลากรและทรัพยากรขององค์กรที่มีการจัดการที่มีคุณภาพ (นวพร สังวร และ สุดาพร สาวม่วง, 2557, หน้า 19)

ข้อเสนอแนะ:

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารต้องเตรียมความพร้อมและตระหนักถึงปัจจัยภายในองค์กรที่ควบคุมได้ด้านบุคลากร ด้านการเงิน การวางตำแหน่งสินค้าในตลาดที่ชัดเจน การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย กระบวนการประสานงาน ระบบประกันคุณภาพในการผลิต เพราะว่าจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความสามารถในการผลิตและการแข่งขัน นอกจากนี้ควรพิจารณาการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของอัตราการแลกเปลี่ยน และความเป็นพลวัตของสิ่งแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับปฏิบัติ

ผู้บริหารบริษัทผลิตอาหารทะเลเพื่อการส่งออก ควรตระหนักถึง (1) การจัดการปัจจัยทรัพยากร เช่น มุ่งเน้นการเสริมสร้างทุนมนุษย์ โดยการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะหลักเพิ่มขึ้น การบริหารจัดการด้านการเงินการบัญชีอย่างรอบคอบทั้งในด้านการวางแผนเรื่องเงินทุนหรือสภาพคล่องให้สอดคล้องกับการซื้อวัตถุดิบ การผลิต การส่งมอบ และเทอมการรับเงินและเทอมจ่ายเงิน และการวางตำแหน่งสินค้าในตลาดที่ชัดเจน ด้วยแนวคิดคุณภาพเยี่ยม สามารถทำธุรกิจการค้าด้วยแนวคิดความสมเหตุสมผลด้านราคา (2) ประยุกต์ บูรณาการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย และแสวงหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอทดแทนในอนาคตเมื่อเกิดกรณีวัตถุดิบมีไม่เพียงพอและ (3) มุ่งเน้นการประสานงานในองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การใช้ระบบประกันคุณภาพ และการเรียนรู้ระดับความเป็นผันผวนเชิงพลวัตของสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมประมง. (2553). *List of approved fish processing establishments*. ค้นเมื่อ 28 มกราคม 2553, จาก <http://www.fisheries.go.th/quality/DOF%20list.pdf>
- นพพร สัจวง และ สุดาพร สาวม่วง. (2557). กลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันในการส่งออกยางพาราไทยสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 19(1), 111-122.
- นิวัติ สุธีมีชัยกุล, วิสุทธิ์ วีระกุลพิริยะ, ชุตินา ขมิวัลย์ และเจริญ เรืองหทัยธรรม. (2551). *ยุทธศาสตร์กุ้ง ปี 2549-2551 และแผนปฏิบัติงาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์-ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ปณิธาน วัชรนันท์, และคณะ (2548). *โครงการพัฒนาข้อมูลอุตสาหกรรมเชิงเปรียบเทียบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบ (Competitive Benchmarking) ของอุตสาหกรรมกุ้งและเนื้อปลา (ซูริมิ) แซ่แข็งและผลิตภัณฑ์ซูริมิแปรรูปของไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สถาบันอาหาร.
- มยุรี จัยวัฒน์. (2550). *การแช่เยือกแข็งสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์อาหาร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะประมง.
- วรรณัท สุวรรณปิฎกกุล และชุตินา ไวศรายุทธ. (2554). แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการด้านอาหารขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 16(3), 76-88.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2550). *การวิเคราะห์พหุระดับ Multi-level analysis* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมอาหารแช่เยือกแข็งไทย. (2553). *สมาชิกสมาคม*. ค้นเมื่อ 28 มกราคม 2553, จาก <http://thai-frozen.or.th/en/member/directory.asp>
- สุภมาส อังคุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณมา และรัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2552). *สถิติ-วิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจริญมั่นคงตีพิมพ์
- อาทร พิบูลธนพัฒนา. (2552). *แรงงานข้ามชาติกับความสำคัญต่ออุตสาหกรรมประมง*. ค้นเมื่อ 25 กันยายน 2555, จาก http://www.thai-frozen.or.th/.../Newsletter_oct-dec-2012_FINAL_Low-Res.pdf
- Alukal, G. (2003). Create a lean, mean machine. *Quality Progress*, 36(4), 29-35.
- Ambastha, J., & Momaya, K. (2004). Competitiveness of firms: Review of theory, frameworks and models. *Singapore Management Review*, 26(1), 45-61.
- Ambler, T., Styles, C., & Xiucun, W. (1999). The effect of channel relationships and Guanxi on the performance of inter-province export ventures in the People's Republic of China. *International Journal of Research in Marketing*, 16, 75-87.
- Amit, R., & Schoemaker, P. J. H. (1993). Strategic asset and organizational rent. *Strategic Management Journal*, 14, 33-46.
- ASEAN Secretariat. (2010). *ASEAN economic community scorecard: Charting progress towards regional economic integration*. Jakarta, Indonesia: Author.
- Bagozzi, R. P. (2010). Structural equation models are modeling tools with many ambiguities: Comments acknowledging the need for caution and humility in their use. *Journal of Consumer Psychology*, 20, 208-214.
- Bandalos, D. L. (2002). The effects of item parceling on goodness-of-fit and parameter estimate bias in structural equation modeling. *Structural Equation Modeling*, 9, 78-102.

- Barney, J. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, 17, 99-120.
- Barney, J., Wright, M., & Ketchen, D. (2011). The future of resource-based theory: Revitalization or decline?. *Journal of Management*, 37(5), 1310-1311.
- Bowersox, D. J., Closs, D. J., & Cooper, M. B. (2010). *Supply chain logistic management* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Camisón, C., & Villar-López, A. (2014). Organizational innovation as an enabler of technological innovation capabilities and firm performance. *Journal of Business Research*, 67, 2891-2902.
- Creswell, J. W., & Clark, V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research*. Los Angeles: Sage.
- Downie, J. (1958). *The competitive process*. London: Duckworth.
- Eisenhardt, K. M., & Martin, J. (2000). Dynamic capabilities: What are they?. *Strategic Management Journal*, 21(10), 1105-1121.
- Fahy, J., Farrelly, F., & Quester, P. (2004). Competitive advantage through sponsorship: A conceptual model and research propositions. *European Journal of Marketing*, 38(8), 1013-1030.
- Forsman, S. (2004). How do small rural-processing firm compete?. A resource-based approach to competitive strategies. *Agricultural and Food Science*. MTT Agrifood Research Finland, Economic Research, Academic Dissertation, The Faculty of Agriculture and Forestry of the University of Helsinki, Finland.
- Galbreath, J. (2005). Which resources matter the most to firm success?. An exploratory study of resource-based theory. *Technovation*, 25, 979-987.
- Grobler, A., & Grubner, A. (2006). An empirical model of the relationships between manufacturing capabilities. *International Journal of Operations & Production Management*, 26(5), 458-485.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2010). *Multivariate data analysis: A global perspective* (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Hamel, G., & Prahalad, K. C. (1994). *Competing for the future*. *Harvard Business Review*, 72(4), 122-128.
- Helfat, C. E., & Winter, S. G. (2011). Untangling dynamic and operational capabilities: Strategy for the (N) ever-changing world. *Strategic Management Journal*, 32(11), 1243-1250.
- Holt, J. K. (2004). *Item parceling in structural equation models for optimum solutions*. Paper presented to the Annual Meeting of the Mid-Western Educational Research Association, October 13-16, Columbus, OH.
- Hooley, G., Broderick, A., & Moller, K. (1998). Competitive positioning and the resource-based view of the firm. *Journal of Strategic Marketing*, 6(2), 97-115.
- Jongwanich, J. (2009). The impact of food safety standards on processed food exports from developing countries. *Food Policy*, 34, 447-457.
- Kabagambe, L. B., Ogutu, M., & Munyoki, J. M. (2012). Firm competencies and export performance: A study of small and medium manufacturing exporters in Uganda. *European Scientific Journal*, 8(12), 48-67.

- Kaleka, A. (2002). Resources and capabilities driving competitive advantage in export markets: Guidelines for industrial exporters. *Industrial Marketing Management*, 31, 273-283.
- (2012). Studying resource and capability effects on export venture performance. *Journal of World Business*, 47, 93-105.
- Karsak, E. E., & Ozogul, C. O. (2009). An integrated decision making approach for ERP system selection. *Expert Systems with Applications*, 36, 660-667.
- Kelle, P., & Akbulut, A. (2005). The role of ERP tools in supply chain information sharing, cooperation, and cost optimization. *International Journal of Production Economics*, 93-94, 41-52.
- Kim, H. S. & Sohn, S. Y. (2009). Cost of ownership model for the RFID logistics system applicable to u-city. *European Journal of Operational Research*, 194, 406-417.
- Kobayashi, I., Takeno, T., & Sugawara, M. (2004). Data transmission code towards international EDI for seafood supply chain. *International Journal of Production Economics*, 87, 281-293.
- Kuuluvainen, A. (2012). How to concretize dynamic capabilities?. Theory and examples. *Journal of Strategy and Management*, 5(4), 381-392.
- Lacobucci, D. (2010). Structural equations modeling: Fit Indices, sample size, and advanced topics. *Journal of Consumer Psychology*, 20, 90-98.
- Little, T. D., Cunningham, W. A., Shahar, G., & Widaman, K. F. (2002). To parcel or not to parcel: Exploring the question, weighing the merits. *Structural Equation Modeling*, 9, 151-173.
- Loch, C. H., Chic, S., & Huchzermeier, A. (2007). Can European manufacturing companies compete?. Industrial competitiveness: Employment and growth in Europe. *European Management Journal*, 25(4), 251-265.
- Luo, Y. (2000). Dynamic capabilities in international expansion. *Journal of World Business*, 35(4), 355-378.
- Melton, T. (2005). The benefit of lean manufacturing what lean think has offer the process industries. *Chemical Engineering Research and Design*, 83(6), 662-673.
- Morgan, R. E., & Katsikeas, C. S. (1998). Exporting problem of industrial manufactures. *Industrial Marketing Management*, 27, 161-176.
- Morgan, N. A., Vorhies, D. W., & Schlegelmilch, B. B. (2006). Resource-performance relationships in industrial export ventures: The role of resource inimitability and substitutability. *Industrial Marketing Management*, 35, 621-633.
- Nada, O. A., ElMaraghy, H. A., & ElMaraghy, W. H. (2006). Quality prediction in manufacturing system design. *Journal of Manufacturing System*, 25(3), 153-171.
- Ohno, T. (1988). *Toyota production system: Beyond large-scale production*. Cambridge, MA: Productivity Press.
- Penrose, E. T. (1980). *The theory of the growth of the firm*. Oxford, England: Basil Blackwell.
- Peteraf, M. A. (1993). The cornerstones of competitive advantage: A resource-based view. *Strategic Management Journal*, 14(3), 179-191.
- Piercy, N. F., Kaleka, A., & Katsikeas, C. S. (1998). Sources of competitive advantage in high performing exporting company. *Journal of World Business*, 33(4), 378-393.

- Porter, M. E. (1980). *Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and competitors*. New York: The Free Press.
- _____. (1985). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. New York: The Free Press.
- _____. (1990). New global strategies for competitive advantage. *Planning Business Review*, 1, 4-14.
- Ruiz-Ortega, M. J. (2010). Competitive strategies and firm performance: Technological capabilities' moderating roles. *Journal of Business Research*, 63, 1273-1281.
- Santos-Vijande, M. L., Lopez-Sanchez, J. A., & Trespalacios, J. A. (2012). How organizational learning affects a firm's flexibility: Competitive strategy, and performance. *Journal of Business Research*, 65, 1079-1089.
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2007). *Research methods for business students*. New York: Prentice-Hall.
- Shee, H. K., & Ashawini, A. (2006). Competitiveness evaluation of manufacturing sector in Fiji: An empirical study. *School of Management and member of the Institute for Logistic and Supply Chain Management, Victoria University*, 9, 1-22.
- Su, Y.-F., & Yang, C. (2010). A structural equation model for analyzing the impact of ERP on SCM. *Expert Systems with Applications*, 37, 456-469.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). Boston: Pearson Education.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2009). *Foundations of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral sciences*. Los Angeles: Sage.
- Tajima, M. (2007). Strategic value of RFID in supply chain management. *Journal of Purchasing & Supply Management*, 13, 261-273.
- Teece, D. J. (2007). Explicating dynamic capabilities: The nature and micro foundations of (sustainable) enterprise performance. *Strategic Management Journal*, 28(13), 1319-1350.
- Teece, D. J., Pisano, G., & Suen, A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic Management Journal*, 18(7), 509-553.
- Üstündağ, A., & Tanyas, M. (2009). The impacts of radio frequency identification (RFID) technology on supply chain costs. *Transportation Research Part E*, 45, 29-38.
- Wan, W. P., Hoskisson, R. E., Short, J. C., & Yiu, D. W. (2011). Resource-based theory and corporate diversification: Accomplishments and opportunities. *Journal of Management*, 37(5), 1335-1368.
- Wernerfelt, B. (2010). The use of resources in resource acquisition. *Journal of Management*, 37, 1369-1380.
- Wilden, R., Gudergan, S. P., Nielsen, B. B., & Lings, I. (2013). Dynamic capabilities and performance: Strategy, structure and environment. *Long Range Planning*, 46,
- Wu, L.-Y. (2010). Applicability of the resource-based and dynamic-capability views under environmental volatility. *Journal of Business Research*, 63, 27-31.
- Yang, M. G., Hong, P., & Modi, S. B. (2011). Impact of lean manufacturing and environmental management on business performance: An empirical study of manufacturing firms. *International Journal of Production Economics*, 129, 251-261.